

Nieuwsbrief

Grimbergen 21 augustus 2026

Het beste brood van 't Ovenbuur.

Welkom op de maandelijks bakdag op zaterdag 29 augustus.

Er is desem volkorenbrood, brood met gist en roggebrood beschikbaar. Wij bakken ook pruimenvlaaien voor het Oyenbrugmolenfeest op zondag.

Bestellen kan via oyenbrugmolen@skynet.be.
Afhalen is mogelijk op zaterdag tussen 17u en 18u.

Iedereen is welkom om langs te komen, of om gewoon eens te komen kijken. Wie wil leren bakken of stoken, meer wil weten over bakken in een traditionele oven, of overweegt om zich aan te sluiten bij de bakgroep, laat best vooraf iets weten.

Het beste bakmeel.

Op 30 augustus de laatste zondag van de maand is het uitzonderlijk geen maaldag. Dan vieren wij het Oyenbrugmolenfeest. Enkel op uitnodiging voor sponsors, leden en goede vrienden.

‘Oyenbrugmolen en Omgeving’ een duurzaam erfgoedproject, een bijdrage aan de klimaatadaptatie.

Voor de realisatie van onze nieuwe projecten is het helaas herbeginnen om de nodige vergunning te bekomen. Wij laten ons echter niet gauw ontmoedigen, intussen is er tijd voor ons verhaal. In de veelheid van vaak tegenstrijdige adviezen geraak je anders de draad kwijt.

Hier volgt een haast historisch overzicht in zeven afleveringen voor de volgende nieuwsbrieven. Na aflevering 1- 1977 in de nieuwsbrief van juli, komt nu aflevering 2.

2 50 jaar verbouwen en restaureren.

Een buitengewoon huis voor het gezin aan het water in de natuur. Ruimte om te wonen, voor iedereen een kamer. Een groetentuin en fruitbomen, gras voor de schapen en de konijnen. En een kot voor het varken.

Een groot atelier om theaterdecors in te bouwen of voor de BRT. Van een commerciële zender alla VTM was toen nog lang geen sprake.

De hoekzuil van het karhuis uit 1840 stond bij de aanzet van de gemetselde boogoverspanning 20cm uit het lood. Het gebouw stond klaar om in te storten. Een paar jaar eerder, tijdens de hete zomer van 1976 was de schuur, waarvan het karhuis deel uitmaakte, ingestort.

Terwijl ik dit schrijf denk ik aan ons moeder die 30 jaar vroeger, in juli 1947, mijn broertje Jos op de wereld zette. Veel te warm toen. Nu beleven wij de ene kurkdroge zomer na de andere. In de Maalbeek vloeit nog nauwelijks water. Verstedelijking, verharding en een achterhaalde manier om aan landbouw te doen zijn een deel van de oorzaak. Maar toen was zo'n hete zomer uitzonderlijk.

In 1941 bij de aanleg van het vliegveld, liet de Duitse bezetter de afwatering van het vliegveld langs de fundering van de schuur afvoeren naar de Maalbeek. Dit veroorzaakte aanzienlijke scheuren in de zijmuur. Dit werd later als oorlogsschade aangegeven, maar de schuur is nooit hersteld.

Door de droogte krimpt de kleiachtige ondergrond, waardoor oude scheuren in de muren groter worden. De instorting van de schuur had het aangebouwde karhuis instabiel gemaakt. Er bleef niets anders over dan de verdere sloop. Tenminste van één travee. Om dat te kunnen doen, moest heel het dak verwijderd worden. En toen de nokbalk was doorgezaagd, viel de zuidelijke kopgevel zonder duwtje gewoon met een enorme klap om.

Puinruimen en heropbouwen, een nieuw dak. En alles met zoveel mogelijk hergebruik van bestaand materiaal.

In de lente hadden wij een nieuw gebouw met een vlakke vloer, goed voor een oppervlakte van 120m², onder dak.

Het eerste decor, voor het Fakkeltheater in Antwerpen, bouwden wij op met de gesloten zijde naar de 7 open bogen van het karhuis. Dat was de enige manier om de wind wat buiten te houden zodat de bouwplannen van het decor niet direct wegvlogen.

Zeven open karrepoorten, elk met hun eigen verhaal en zonder een standaardmaat of een overspanning die dezelfde was. Albert, de smid uit Eppegem, kon met de schablonen die ik op ware grootte maakte, het framework voor de ramen smeden. En de gebroeders Kwintens uit Peutie presenteerden de glasplaten op hun schouders en sneden ze vervolgens in wonderlijk artisanale curven. Met brede flenzen en ongelooflijk veel stopverf deed wonderen.

Eindelijk uit de wind konden wij aan de slag.

Een ander nijpend probleem was het water in de molenaarswoning. Elke ochtend moest de vloer eerst gedweild worden. Altijd proper, maar aardsvervelend, plinten, deurkasten en de poten van de meubels allemaal om zeep.

Wij hebben toen een 'integraal waterbuitenhuis project' bedacht. Ook het water dat via de Maalbeek kon binnenstromen moest buitengehouden worden.

De benedenverdieping van de woning kreeg prioriteit. In de eerste fase groeven we, met man en macht, diepe greppels rondom het gebouw. Aan de stroomopwaartse kant van de molen waren deze greppels zelfs meer dan 2 meter diep.

Omdat we de historische funderingen bestaande uit onregelmatige oude blokken kalkzandsteen niet wilden losmaken, moest alles met de hand gebeuren. De onstuitbare graafkracht van mijn schoonvader, Jan De Wit, maakte dit project helemaal haalbaar.

Uiteindelijk konden we op tijd waterdicht beton in de bekisting storten en een ringvormige drainage naar de lage beekkant aanleggen. Zo werd het grondwater op een vriendelijke manier omgeleid en kon het elders verder sijpelen.

Maar het water kwam niet alleen uit de muren het sijpelde ook uit de vloer. Ook die moest dus aangepakt worden. We groeven een halve meter dieper, op een drainerend bed van kiezelsteen, en goten daar nieuw beton. Daarop kwam een droge tegelvloer. Door, allicht van Isidoor, een oude rot in het aannemersvak, kroop letterlijk op zijn knieën en dichtte alle bronnetjes en kieren tussen de vloer en de fundering onder de buitenmuren. Zo werd de woning van de Oyenbrugmolen verstevigd met een waterdichte betonnen “onderbouw”, als een schip in het water.

Maar dat schip lag vlak naast woelig water.

In die tijd was de verstedelijking en verharding van de Maalbeekvallei al flink toegenomen. De beek was niet berekend om al dat snel afstromende neerslagwater zo gauw af te voeren.

Toen al stuwde de benedenloop van de beek na een flinke plensbui hoog op. De beekbedding en de monding aan het Kanaal Brussel-Willebroek waren dringend aan herstelling toe.

Van de molen, over de Winkelveldstraat tot aan het kanaal stond vaak alles blank. Jean De Prins en zijn burens waren dat wel gewend. Hij vertelde nog hoe ze vroeger op de rug van een boerenpaard naar school werden gebracht. Hij had zijn huis, zoals in Holland, voor alle zekerheid op en terp gebouwd.

Na een flink onweer stond het erf van de molen onder water. In de keuken stond het water tot net onder het tafelblad. Wij hoorden hoe de soepborden in de buffetkast één voor één volliepen. En in de kelder dobberde de diepvriezer (een oud koffermodel) als een onevenwichtig schip in de golven en kwikte zijn kostbare inhoud over boord.

Ons molenerf was aan de beekkant mooi afgewerkt met een afsluiting van sierbetonplaten. Maar die hielden het water niet tegen. Er stond 1 meter water achter de oude afsluiting op de oever. De sierplaten konden de waterdruk van binnenuit niet weerstaan. Uiteindelijk stortte de hele oever in de Maalbeek. Plots stroomde het water met kracht weg en nam de vloermat en het botervlootje uit de koelkast moeiteloos mee.

Ik denk nog steeds dat Jean De Prins, die de overstromingen meer dan zat was, een of meerdere schotbalken uit de overloop naar het kanaal trok. Daardoor liep de hele lage beek zeer snel leeg.

Die nacht kwam er nog een onweer aan. Er viel minder water, maar omdat onze betonplaatjes en de hele oever de beek versperden, stond het water de volgende ochtend nog hoger in de keuken. Weer pompen, modder scheppen en kuisen.

Ons is dat één keer overkomen en nu nooit meer! Toch niet via de Maalbeek.

Nog in hetzelfde jaar, 1980, werd de oever hersteld en verstevigd. Daarnaast werd er een flinke terugslagklep geplaatst, zodat een hoge waterstand in de beek niet meer kon terugvloeien.

Vaak stond de beek hoog achter nieuwe keermuur ook die keer in 2021. Weet je nog de waterbom die Pepinster teisterde. Maar nooit overstroomde de molen nog, en het buitengewoon huis aan het water.

Alleen die keer in 2002 gebeurde het anders: toen het regenwater niet via de beek, maar langs de straat de Oyenbrugmolen onder water zette. Hoe dat opgelost geraakt en andere bouwwerken vertel ik je graag in een volgende aflevering!

Save the date:

Zondag 13 september 2026 – *Open Monumentendag*
Erfgoed: wat moeten wij ermee?

Hartelijke groet,

Erik Van Hemelrijck Voorzitter
vzw Oyenbrugmolen, Oyenbrugstraat 140 1850 Grimbergen

De vzw Oyenbrugmolen zorgt voor het beheer en onderhoud van de Oyenbrugmolensite 'Oyenbrugmolen en Omgeving' en organiseert tal van publieksactiviteiten. Onze doelstelling is om dit beschermde erfgoedmonument aan de Grimbergse Maalbeek verder te ontwikkelen binnen de 'Erfgoedinclusief projecten' en de site nog beter toegankelijk te maken. Graag sturen wij u onze maandelijkse nieuwsbrief, waarin we onze activiteiten aankondigen en onze werking toelichten. U kunt ook, vrijblijvend, lid worden van onze vereniging. Dat geeft ons een warm duwtje in de rug. Elk jaar organiseren we een gezellig en verbindend ledenfeest op de laatste zondag van augustus.

Voor het lidmaatschap kunt u €15 storten op rekeningnummer BE80 0016 2748 3477, t.n.v. vzw Oyenbrugmolen. Onze trouwe leden kunnen hun bijdrage voor het nieuwe jaar ook op dit rekeningnummer overmaken.

Kijk ook op onze website: www.oyenbrugmolen.be

We sturen dit bericht naar 1.565 personen die op een bepaald moment of bij een gelegenheid interesse hebben getoond in de projecten rond de Oyenbrugmolen en ons hun e-mailadres hebben gegeven. Zo willen we je graag op de hoogte houden. Reacties of suggesties zijn altijd welkom.

Wil je je liever uitschrijven? Stuur dan gewoon een berichtje naar ons. oyenbrugmolen@skynet.be

GEUZE BOON

